

AMSTERDAMS BEROEPSCOLLEGE

NOORDERLICHT

—ONTDEKKEN, LEREN EN DOEN—

Overgangsbeleid 2025-2026

Goedkeuring MT: Goedkeuring

Deelraad: Goedkeuring

Inleiding

Dit document betreft het overgangsbeleid voor leerjaar 1 en 2 van het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht. Het is tot stand gekomen met input van alle vakdocenten verbonden aan het ABC Noorderlicht.

Het programma van toetsing is een verwant document in de onderbouw en omvat een beschrijving van welke toetsen op welke momenten worden afgenomen en hoe het ABC Noorderlicht gedurende de eerste twee leerjaren alle kerndoelen behandelt.

Uitgangspunten van het huidige overgangsbeleid:

Wij hebben dit beleid zo duidelijk en eenvoudig mogelijk opgeschreven voor u als ouder en voor onze leerlingen. Ons doel is dat alle leerlingen op het Noorderlicht zo eerlijk mogelijk kansen krijgen. Daarom zorgen we ervoor dat beoordelingen zo objectief mogelijk zijn. Met het nieuwe overgangsbeleid is het bespreekgebied kleiner gemaakt, zodat beslissingen duidelijker genomen kunnen worden.

Als er een uitzondering nodig is (een leerling wordt buiten de normale regels geplaatst), dan moet dit vóór de overgangsvergadering worden ingebracht door een vakdocent, mentor, de zorgcoördinator of teamleider. Tijdens de vergadering wordt dit besproken. De meerderheid van de aanwezigen moet ermee instemmen, of er moet een heel zwaarwegende reden zijn. De directeur heeft uiteindelijk de eindverantwoordelijkheid en kan beslissingen heroverwegen.

Het schooljaar in de onderbouw bestaat uit drie periodes. Elke periode wordt afgesloten met een rapport. Deze rapporten worden besproken tijdens een driehoeksgesprek (leerling, ouder/verzorger en mentor). Als het nodig is, plannen we ook een extra gesprek tussen twee rapportmomenten in.

Op het rapport staan niet alleen de cijfers van de periode, maar ook het voortschrijdend gemiddelde. Dit is het gemiddelde van alle behaalde cijfers tot dan toe. Dit gemiddelde vormt de basis voor het besluit of een leerling overgaat naar het volgende leerjaar, eventueel naar een ander niveau, of dat er sprake kan zijn van doubleren.

Naast de cijfers geven we ook beoordelingen voor inzet en gedrag bij bijna alle vakken. Dit doen we aan de hand van de rubric *“inzet en gedrag”*, die wordt ingevuld bij zowel het tussenrapport als het eindrapport. Zo willen we een compleet en zo eerlijk mogelijk beeld geven van de ontwikkeling van iedere leerling.

Relatie lessentabel en vakken die meetellen bij determinatie:

In het onderstaande overzicht is weergegeven welke vakken worden meegenomen in de besluitvorming rondom de overgang. Vakken die zijn aangeduid met een **1** worden betrokken bij de bepaling van de overgang. Vakken met een **0** worden niet beoordeeld en blijven derhalve buiten beschouwing. Voor vakken die beoordeeld worden met de letters **O, M, V of G** (*Onvoldoende, Matig, Voldoende, Goed*) geldt dat deze beoordelingen wél worden meegenomen in de overgangsbeslissing. Maar niet meetellen in het aantal tekorten.

Leerjaar 1	B	K	M
Nederlands	1	1	1
Engels	1	1	1
Wiskunde	1	1	1
Rekenen	1	1	1
Biologie	1	1	1
Geschiedenis	1	1	1
Aardrijkskunde	1	1	1
Lichamelijke opvoeding	o/m/v/g	o/m/v/g	o/m/v/g
ABC +	o/m/v/g	o/m/v/g	o/m/v/g
Plusuren taal/rekenen	o/m/v/g	o/m/v/g	o/m/v/g
Mentoruur	0	0	0
Totaal aan cijfers	7	7	7

Leerjaar 2	B	K	M
Nederlands	1	1	1
Engels	1	1	1
Wiskunde	1	1	1
Rekenen	1	1	1
Biologie	1	1	1
Geschiedenis	1	1	1
Economie	1	1	1
Lichamelijke opvoeding	o/m/v/g	o/m/v/g	o/m/v/g
ABC +	o/m/v/g	o/m/v/g	o/m/v/g
Plusuren taal/rekenen	o/m/v/g	o/m/v/g	o/m/v/g
Arabisch/Frans		o/m/v/g	
Mentoruur	0	0	0
* Z&W (EHBO)	3:1		3:1
* E&O			
* D&P			
Totaal aan cijfers	8	8	8

* **Clustervakken :** Voor de vakken Zorg & Welzijn (Z&W), Economie & Ondernemen (E&O) en Dienstverlening & Producten (D&P) wordt het voortschrijdend gemiddelde berekend op basis van het gemiddelde van deze drie vakken. Dit geldt voor alle leerlingen in de basis-, kader- en mavostroom. De clustervakken zijn bedoeld om leerlingen kennis te laten maken met de verschillende profielen die in de bovenbouw van Noorderlicht worden aangeboden. Zo ontdekken leerlingen waar hun interesses en talenten liggen. Naast de reguliere LOB-weken (Loopbaanoriëntatie en -begeleiding) hebben de clustervakken ook een belangrijke LOB-functie. Deze vakken dragen bij aan de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen en helpen hen bij het maken van een passende profielkeuze voor de bovenbouw.

Determinatie leerlingen met enkelvoudig of dubbeladvies

Op het Noorderlicht volgen in principe alle leerlingen met een dubbel advies onderwijs op het hoogste niveau, passend bij hun advies vanuit het basisonderwijs. In onderstaand schema wordt beschreven hoe het proces van niveau bepaling, toetsing en determinatie plaatsvindt.

Leerlingen met een dubbel advies in leerjaar 1. (B/K) Of enkelvoudig kader advies.

- **Leerlingen met een dubbel advies (B/K)** volgen in principe vanaf leerjaar 1 onderwijs op kaderniveau.
- **Toetsen:** Gedurende het schooljaar worden de leerlingen getoetst op het niveau van kader. Zo kunnen wij een goed beeld krijgen van hun prestaties en hun potentieel. Bij leerlingen waarbij gedurende het jaar blijkt dat het niveau van kader te zwaar is, stromen af naar het niveau van basis. In eerste instantie binnen hun eigen klas.
- **In sommige gevallen wordt het definitieve advies aan het einde van het schooljaar** besloten na de overgangsvergadering en de uitslag van de CITO-resultaten. Hierbij wordt gekeken naar een niveau dat passend is voor de leerling, op basis van de resultaten van het rapport en de ontwikkeling gedurende het schooljaar.

Determineren op kaderniveau:

1. Kaderleerlingen uit leerjaar 1 of 2 zijn met 2 of minder tekorten bevorderd naar leerjaar 2 of leerjaar 3 op kaderniveau.
2. Bij 3 tekorten wordt de leerling aan het eind van leerjaar 1 een bespreekgeval voor overgang naar leerjaar 2 op het niveau van kader.
3. Bij 3 tekorten aan het eind van leerjaar 2 is de leerling bevorderd naar 3 basis, ongeacht de vakken wel of niet uit de profielkeuze. Of indien de vergadering hiertoe besluit doubleert de leerling in leerjaar 2.

Determineren op basisniveau:

1. Basisleerlingen met 3 of minder tekorten zijn bevorderd naar leerjaar 2 of leerjaar 3 op basisniveau.
2. Bij 4 tekorten wordt de leerling een bespreekgeval voor overgang naar leerjaar 2 of 3 op basisniveau.

☐ Bij 5 of meer tekorten

Wanneer een leerling vijf of meer tekorten heeft wordt de leerling niet bevorderd naar het volgende leerjaar. In sommige gevallen kan het nodig zijn om te onderzoeken of een andere onderwijsrichting beter aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerling.

☐ Tussentijds afstromen

Na het eerste of tweede rapport kan de school besluiten tot tussentijds afstromen, indien een leerling vijf of meer tekorten heeft. Bij een tussentijdse overstap streeft de school ernaar om de leerling, waar mogelijk, onderwijs te laten volgen binnen de eigen klas.

Leerlingen met een dubbel advies in leerjaar 1 en 2 (KGT)

- **Leerlingen met een dubbel advies (KGT)** volgen in principe vanaf leerjaar 1 onderwijs op mavo-niveau.
- **Toetsen:** Gedurende het schooljaar worden de leerlingen getoetst op het niveau van mavo. Zo kunnen wij een goed beeld krijgen van hun prestaties en hun potentieel. Bij leerlingen waarbij gedurende het jaar blijkt dat het niveau van mavo te moeilijk is, stromen af naar kader.
- **In sommige gevallen wordt het definitieve advies aan het einde van het schooljaar** besloten na de overgangsvergadering en de uitslag van de CITO-resultaten. Hierbij wordt gekeken naar een niveau dat passend is voor de leerling, op basis van de resultaten van het rapport en de ontwikkeling gedurende het schooljaar.

Determineren op mavo-niveau:

1. Mavoleerlingen uit leerjaar 1 of 2 zijn met 2 of minder tekorten bevorderd naar leerjaar 2 of leerjaar 3 op het niveau van mavo.
2. Mavoleerlingen aan het eind van leerjaar 1, zijn met 3 tekorten bevorderd naar leerjaar 2 op het niveau van kader.
3. Bij 3 of 4 tekorten aan het eind van leerjaar 2, is de leerling bevorderd naar 3 kader, ongeacht de vakken wel of niet uit de profielkeuze. Of indien de vergadering hiertoe besluit doubleert de leerling in leerjaar 2.

☐ Bij vijf of meer tekorten

Wanneer een leerling vijf of meer tekorten heeft wordt de leerling niet bevorderd naar het volgende leerjaar. In sommige gevallen kan het nodig zijn om te onderzoeken of een andere onderwijsrichting beter aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerling.

☐ Tussentijds afstromen

- Na rapport 1 of 2 indien de leerling:
- 5 of meer dan 5 tekortpunten heeft
- In geval van tussentijds afstromen is de wens om de leerling onderwijs aan te bieden in zijn of haar eigen klas.

Uitleg tekortpunten:

Het aantal tekorten hangt af van het voortschrijdend gemiddelde op het (eind)rapport.

Bijvoorbeeld:

- Een cijfer tussen 5,5 of hoger wordt als voldoende beschouwd.
- Als je een cijfer tussen 4,5 en 5,4 behaalt, heb je één tekort.
- Bij een cijfer tussen 3,5 en 4,4 heb je twee tekorten.
- Tussen 2,5 en 3,4 betekent drie tekorten etc.

Opstromen naar een hoger niveau:

- Alle voortschrijdende gemiddelde op het rapport voor opstromen naar kader zijn: hoger dan 7,0 of voor mavo hoger dan 7,5 zonder dat deze cijfers zijn afgerond;
- Opstromen van 2 kader naar 2 mavo is op proef mogelijk na rapport 1 en 2;
- De resultaten van CITO tonen een positieve groei aan, behorend bij taal, rekenen/wiskundeniveau van een kaderleerling of van een mavoleerling;
- De meerderheid van de vergadering komt tot een positief besluit d.m.v. het Determinatieformulier (zie bijlage Determinatieformulier);
- De uitslagen van de Cito toetsen tonen een positief niveau aan.

Inzet en gedrag in de klas

Inzet en gedrag in de klas wordt gewaardeerd met een OMVG schaal (onvoldoende, matig, voldoende, goed) en wordt als toelichting gebruikt bij het bespreken van de resultaten of de ontwikkeling van leerlingen. Deze bespreking is primair gericht op het organiseren van eventuele extra interventies op motivatie, extra onderwijs of een doorverwijzing. De inzet en gedrag waardering wordt drie keer per jaar door de vakdocenten ingevuld. Om tot de juiste waardering te komen, maken docenten gebruik van een rubric.

Cito toetsen en determinatie

Op het Noorderlicht vinden we het belangrijk dat iedere leerling zich blijft ontwikkelen en vooruitgang boekt. Om dit goed te volgen, kijken we niet alleen naar cijfers in de klas, maar meten we ook regelmatig hoe leerlingen ervoor staan op het gebied van **taal, rekenen/wiskunde en Engels**. Daarom nemen we schoolbreed twee keer per jaar (aan het begin en aan het eind van het schooljaar) Cito-toetsen af. Deze toetsen geven ons een betrouwbaar beeld van de basisvaardigheden van onze leerlingen. De resultaten zijn belangrijk, omdat taal- en rekenvaardigheden een grote rol spelen in het verdere schooltraject. Leerlingen moeten bijvoorbeeld goed complexe teksten kunnen begrijpen, analytisch kunnen denken en wiskundige begrippen kunnen toepassen om succesvol hun eindexamen te kunnen maken.

De Cito-toetsen helpen ons en de leerlingen om objectief te zien waar de leerling staat en hoe de ontwikkeling verloopt. We gebruiken de resultaten om te bepalen welke ondersteuning een leerling nodig heeft, maar ook om te kijken of er misschien ruimte is voor extra uitdaging. Zo zorgen we ervoor dat iedere leerling eerlijke kansen krijgt om zijn of haar talenten volledig te benutten.

Uitgangspunten determinatie:

NB. In sommige gevallen wordt er met sociaal, - en of emotionele factoren rekening gehouden bij het determineren van de profielkeuze of het niveau van de leerling.

Determinatieformulier VMBO OP WEG NAAR HET MBO

Naam leerling:.....Klas:.....Ingevuld door:..... Datum:.....

A. Pedagogisch-didactische kenmerken Zet per onderdeel een kruisje bij de omschrijving die het meeste bij de leerling past.

Kenmerk	Basisleerling	Kaderleerling	Mavoleerling
Opname leerstof	Heeft een laag leer-werktempo en heeft hulp (en tijd) nodig om de leerstof te begrijpen en aan het werk te gaan.	Heeft een gemiddeld leer-werktempo. Heeft soms extra uitleg nodig, maar kan meestal snel aan het werk.	Heeft een gemiddeld of meer dan gemiddeld leer-werktempo en is snel van begrip. Kan na de uitleg direct aan het werk en heeft meestal geen extra uitleg nodig.
Reproductie	Kan (met enige hulp) het belangrijkste uit de leerstof herhalen.	Kan het belangrijkste uit de leerstof in eigen woorden herhalen.	Kan het belangrijkste uit de leerstof in eigen woorden herhalen en uit het geleerde conclusies trekken.
Toepassen	Kan het geleerde toepassen in een bekende situatie.	Kan het geleerde ook toepassen in een nieuwe, maar wel vergelijkbare situatie.	Kan het geleerde toepassen in een nieuwe situatie.
Inzicht	Kan een complexe vraag oplossen als de docent stapsgewijs de methode aandraagt.	Is in staat de vraag op te lossen als de context en de methode zijn gegeven.	Is in staat de vraag op te lossen, waarbij zelf de methode wordt gekozen (en de context is gegeven).
Concentratie	Heeft een korte spanningsboog (5 tot 10 min.) en is gebaat bij herkenbare, korte en gestructureerde opdrachten.	Heeft een wat langere spanningsboog (10 tot 15 min.) en is gebaat bij gestructureerde opdrachten.	Kan geconcentreerd werken (langer dan 15 min.) aan langere en meer gecompliceerde, enkelvoudige taken.
Doorzettingsvermogen	Heeft hulp en positieve ondersteuning nodig als het moeilijker wordt of als de interesse ontbreekt.	Met enige zelfdiscipline kan de leerling zich ook inzetten voor vakken die die hem/haar minder interesseren.	Beschikt over voldoende doorzettingsvermogen om ook lastige taken tot een goed einde te brengen.
Huiswerk (organisatievermogen)	Is gebaat bij weinig huiswerk en bij voorkeur onder begeleiding op school. Heeft hulp nodig om huiswerk en schoolspullen in orde te hebben.	Krijgt in beperkte mate huiswerk en kan daar ook thuis aan werken, mits de opdracht helder is. Huiswerk en schoolspullen zijn meestal in orde.	Kan wat meer huiswerk aan en is goed in staat thuis met schoolwerk aan de slag te gaan. Heeft huiswerk en schoolspullen in orde.
Zelfstandigheid	Vraagt snel om hulp in de klas en heeft veel sturing en toezicht van de docent nodig. Kan onder begeleiding eenvoudige werkzaamheden zelfstandig uitvoeren.	Gaat meestal zelf aan het werk en kan zelfstandig werken binnen de kaders van duidelijke en herkenbare opdrachten van enige omvang.	Gaat uit zichzelf aan het werk en kan goed zelfstandig werken aan duidelijke en herkenbare opdrachten van behoorlijke omvang.
Samenwerken	Kan samenwerken met klasgenoten onder voorwaarde van strakke begeleiding.	Kan samenwerken met klasgenoten onder voorwaarde van begeleiding.	Kan samenwerken met meerdere klasgenoten onder voorwaarde van begeleiding.
Veranderen	Functioneert het beste in een vertrouwde omgeving.	Functioneert ook in een veranderende omgeving.	Functioneert goed in een veranderende omgeving.
Organisatievermogen	Organisatievermogen Met begeleiding van anderen heeft voldoende / onvoldoende overzicht, planning en het meenemen van de juiste spullen in orde.	Organisatievermogen Is zelfstandig en heeft overzicht, planning en het meenemen van de juiste spullen gaat goed.	Organisatievermogen is geheel zelfstandig en neemt hierin initiatief. Organisatievermogen staat in relatie met Reproductie

Motivatie	 Is met ondersteuning betrokken bij de les en doet mee	 Doet voldoende tot goed mee en is actief betrokken	
------------------	---	--	---

B. Vaardigheden

Kenmerk	Basis-leerling	Kader-leerling	Aan het einde van de opleiding: Op weg naar het mbo
Taalvaardigheden	 Kan eenvoudige teksten lezen over alledaagse onderwerpen.	 Kan teksten uit de schoolboeken begrijpend en licht studerend lezen.	 Kan begrijpend lezen en (licht) studerend lezen ten aanzien van teksten uit schoolboeken en andere bronnen.
Mondelinge vaardigheden	 Kan voor een voor de leerling bekende groep een eigen verhaal vertellen.	 Kan de eigen mening onder woorden brengen en voor een voor de leerling bekende of herkenbare groep een verhaal vertellen.	 Is in staat een presentatie te geven voor een bekende of onbekende groep. Kan zijn/haar mening of een standpunt goed onder woorden brengen.
Informatieverzamelingen	 Kan met duidelijke instructie eenvoudige gegevens opzoeken en overnemen.	 Kan met enige instructie gegevens opzoeken en ordenen.	 Kan zelf gegevens opzoeken, selecteren, verzamelen en ordenen.
Studievaardigheden	 Heeft hulp nodig om voor een korte periode een planning te maken en om opdrachten op tijd in te leveren.	 Kan zonder hulp een planning maken voor een korte periode en levert opdrachten meestal op tijd in.	 Kan zonder hulp een planning maken voor korte termijn (2-3 dagen) voor toetsen, opdrachten en huiswerk.
Praktische vaardigheden	 Nadruk ligt op de praktische toepassing.	 Combinatie tussen praktijk en theorie, ongeveer gelijk verdeeld.	 Nadruk op de theorie en voorbereiding voor toepassing in de praktijk.
Aantal x per kolom			

Aantal kruisjes totaal

Kenmerken	Basis-leerling	Kader-leerling	Aan het einde van de opleiding: Op weg naar het mbo
A. Pedagogisch- didactisch			
B. Vaardigheden			
Totaal			
Advies (omcirkelen)	BASIS	KADER	Mbo